

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет
Кафедра теорії та філософії права**

Затверджено

на засіданні кафедри теорії та філософії права
юридичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 2 від 12 вересня 2022 року)

Завідувач кафедри

проф. Косович В.М.

Силабус з навчальної дисципліни

«Human Rights Protection in the case-law of Court of Justice of the European Union»

(«Захист прав людини Судом Європейського Союзу»),

що викладається в межах ОПП «Право»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

для здобувачів зі спеціальності № 081 Право

**Силабус курсу «Human Rights Protection in the case-law of Court of Justice of the European Union»
(«Захист прав людини Судом Європейського Союзу»)**

**(викладається англійською)
2022-2023 навчального року**

Назва курсу	«Human Rights Protection in the case-law of Court of Justice of the European Union» («Захист прав людини Судом Європейського Союзу»)
Адреса викладання курсу	79000, м. Львів, вул. Січових Стрільців,14
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра теорії та філософії права
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	081 право
Викладачі курсу	Добрянський С.П., кандидат юридичних наук, доцент
Контактна інформація викладачів	http://law.lnu.edu.ua/employee/nychka-yurij-vadymovych ; м. Львів, вул. Січових Стрільців,14, ауд. 253
Консультації по курсу відбуваються	Щоп'ятниці, 15:00-17:50 год. (адреса факультету: м. Львів, вул. Січових Стрільців,14, ауд. 253) Крім того, консультації в день проведення лекцій/практичних занять. Також можливі он-лайн консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Предметом вивчення навчальної дисципліни студентами юридичного факультету 4 семестру навчання є правовий режим захисту прав людини Судом Європейського Союзу. Основними завданнями вивчення дисципліни є: вироблення навичок із ведення справ в Суді ЄС, сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики і термінології свого фаху, вибір належних правових засобів, вироблення навичок і розвиток творчого мислення студентів; виховання поваги до української літературної мови, до мовних традицій.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Human Rights Protection in the case-law of Court of Justice of the European Union» є завершальною нормативною/вибірковою дисципліною з спеціальності 081 ПРАВО для освітньої програми БАКАЛАВР, яка викладається в 8 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою викладання навчальної дисципліни є засвоєння студентами знань, вмінь та навичок із захисту основоположних прав людини у Європейському Союзі, зокрема, дослідження ролі Суду Європейського Союзу у процесі інституціоналізації та змістовного розвитку сучасних прогресивних європейських стандартів прав та свобод людини.
Література для вивчення дисципліни	1. Артикуца Н. Проблеми і перспективи вивчення юридичної термінології / Н. Артикуца // Право України: – 1998. – № 4. – С.56-57. 2. Артикуца Н. Термінологія законодавства і проблеми законодавчих дефініцій // зб. тез Міжнар. наук. конф. “Шості осінні юридичні читання” / Н. В. Артикуца. – Хмельницький : Актуальні проблеми юридичної науки : зб. тез Міжнар. наук.

	<p>конф. “Шості осінні юридичні читання” (м. Хмельницький, 26-27 жовт.). Ч. 1, 2007 – С. 6-13</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Артикуца Н. Якість законодавчого тексту у світлі юридико-лінгвістичних вимог / Н. В. Артикуца. – Миколаїв: Сучасний вимір держави та права: зб. наук. праць; Одес. нац. юрид. акад., Миколаїв. навч. центр, 2008. – С. 30-32 4. Вербенец М. Б. Юридична термінологія української мови: історія становлення і функціонування : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / М. Б. Вербенец ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т філології. – К., 2004. – 15 с. 5. Головченко В.В. Юридична термінологія : довідник / В.В. Головченко, В.С. Ковальський. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 219 с. 6. Дудаш Т. І. Юридична мова: посібник-практикум. – Львів, 2013. – 83 с. 7. Куйбіда Р., Сироїд О. Посібник із написання судових рішень. – К.: «Дрім Арт», 2013. – 224 с. 8. Токарська А.С., Кочан І.М. Українська мова фахового спрямування для юристів: підручник / А.С. Токарська, І.М. Кочан. – К.: Знання, 2008. – 9. Хижняк С.П. Юридическая терминология: формирование и состав / С.П. Хижняк; под ред. Л.И. Баранниковой. – Саратов, 1997. – 245 с. 10. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – 2-ге видання. – К: Алерта, 2011. – 696 с. 11. Шугрина Е.С. Техника юридического письма: учебно-практическое пособие / Е.С. Шугрина. – М: Дело, 2000. – 272 с.
Тривалість курсу	32 год.
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять.
Очікувані результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> • знати: <ul style="list-style-type: none"> - загальні закономірності формування та розвитку інституту основоположних прав людини у Європейському Союзі; - вплив практики Суду Європейського Союзу на процес інституціоналізації та змістовного розвитку сучасних прогресивних європейських стандартів прав та свобод людини; - систему європейських стандартів, які повинна імплементувати держава, яка кандидатує до складу Європейського Союзу; - переваги у економічній, культурній, політичній та правовій сферах, які отримує Україна у випадку набуття статусу повноправного члена Європейського Союзу. • вміти: <ul style="list-style-type: none"> - розмежовувати стандарти прав та свобод людини, сформульовані у практиці Суду Європейського Союзу та Європейського суду з прав людини; - надавати консультації та інформаційні довідки про зміст європейських стандартів прав та свобод людини; - надавати консультації та експертні висновки про відповідність чинних законів України та їх проектів «праволюдній» практиці Суду Європейського Союзу; - обґрунтовувати та розробляти пропозиції щодо адаптації законодавства України до стандартів Європейського Союзу у сфері прав та свобод людини.
Ключові слова	Суд Європейського Союзу, правозахист, європейські стандарти захисту прав людини

Формат курсу	Денний.
	Проведення лекцій, лабораторних робіт та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p>Тема 1. Становлення та розвиток права Європейського Союзу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні передумови та основні етапи становлення права Європейського Союзу. Паризький договір про утворення Європейського об'єднання вугілля і сталі. 2. Римські договори про утворення Європейського економічного співтовариства та Європейського співтовариства з атомної енергії. Єдиний європейський акт та подальший розвиток права Європейського Союзу. 3. Маастрихтський договір та утворення Європейського Союзу. Амстердамський договір та еволюція права Європейського Союзу. <p>Тема 2. Поняття і структура права Європейського Союзу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття права Європейського Союзу. Структура права Європейського Союзу. 2. Співвідношення права Європейського Союзу і національного права держав-членів. 3. Право Європейського Союзу і міжнародне право. <p>Тема 3. Джерела права Європейського Союзу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система джерел права Європейського Союзу. 2. Установчі договори Європейського Союзу. 3. Нормативно-правові акти інститутів Європейського Союзу. 4. Загальні принципи права Європейського Союзу. 5. Рішення Суду Європейського Союзу. 6. Міжнародні договори Європейського Союзу. <p>Тема 4. Сфера дії права Європейського Союзу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дія норм права Європейського Союзу в часі. 2. Дія норм права Європейського Союзу в просторі. 3. Юрисдикція Європейського Союзу. <p>Тема 5. Принципи та характерні особливості європейського права.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Незалежність європейського права. 2. Примат над національним правом. 3. Безпосередність застосування. 4. Принцип рівності (заборона дискримінації). 5. Принцип солідарності. Принцип Субсидіарності.
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру. Письмовий.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань зі загальної теорії права, української мови за професійним спрямуванням, достатніх для сприйняття категоріального апарату та розуміння джерел.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися	Лекції, практичні, дискусії, підготовка юридичних документів.

під час викладання курсу	
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни. Вивчення курсу може не потребувати використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні заняття: 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50. • контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50. • залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають есе. Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практичних заняттях, модулі та бали підсумкового оцінювання (есе). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до заліку чи екзамену.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні передумови та основні етапи становлення права Європейського Союзу. 2. Паризький договір про утворення Європейського об'єднання вугілля і сталі. 3. Римські договори про утворення Європейського економічного співтовариства та Європейського співтовариства з атомної енергії. 4. Єдиний європейський акт та подальший розвиток права Європейського Союзу. 5. Маастрихтський договір та утворення Європейського Союзу. 6. Амстердамський договір та еволюція права Європейського Союзу. 7. Поняття і структура права Європейського Союзу. 8. Поняття права Європейського Союзу. Структура права Європейського Союзу. 9. Співвідношення права Європейського Союзу і національного права держав-членів.

	<ol style="list-style-type: none"> 10. Право Європейського Союзу і міжнародне право. 11. Система джерел права Європейського Союзу. 12. Установчі договори Європейського Союзу. 13. Нормативно-правові акти інститутів Європейського Союзу. 14. Загальні принципи права Європейського Союзу. 15. Рішення Суду Європейського Союзу. 16. Міжнародні договори Європейського Союзу. 17. Дія норм права Європейського Союзу в часі. 18. Дія норм права Європейського Союзу в просторі. 19. Юрисдикція Європейського Союзу. 20. Принципи та характерні особливості європейського права. 21. Незалежність європейського права. 22. Примат над національним правом. 23. Безпосередність застосування. 24. Принцип рівності (заборона дискримінації).
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.